

RS
USREPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-97/16-5
Up-445/16-8
Datum: 21. 5. 2018

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopkih za preizkus ustavne pritožbe in pobude Blaža Hunjeta, Ljubljana, na seji 21. maja 2018

sklenilo:

- 1. Ustavna pritožba zoper sodbo in sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. II Cp 2843/2015 z dne 17. 2. 2016 v zvezi s VI. točko izreka sodbe Okrajnega sodišča v Kranju št. P 450/2013 z dne 15. 5. 2015, kolikor se nanaša na zavrnitev zahtevka zaradi plačila 1.000,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi zoper Republiko Slovenijo, in v zvezi s sklepom Okrajnega sodišča v Kranju št. P 450/2013 z dne 21. 7. 2015 se zavrže.**
- 2. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti 2., 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. člena Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja (Uradni list RS, št. 67/12 – uradno prečiščeno besedilo) se zavrže.**
- 3. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti 1., 3., 4. in 25. člena Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja se zavrže.**

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pritožnik izpodbija tisti del pravnomočne sodne odločbe, s katerim je bil zavrnjen njegov zahtev, da mu je dolžna Republika Slovenija zaradi kršitve pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja v prekrškovnem postopku plačati odškodnino za nepremoženjsko škodo v višini 1.000,00 EUR s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi. Nosilno stališče izpodbijanega dela pravnomočne sodbe je, da je treba pri

oceni, ali je sporni postopek tekel nerazumno dolgo, ločeno obravnavati tek postopka do pravnomočnosti odločbe o prekršku in tek postopka na podlagi izrednega pravnega sredstva, to je predloga prekrškovnega organa za odpravo ali spremembo odločbe. Ker je pritožnik vložil nadzorstveno pritožbo le v okviru postopka z izrednim pravnim sredstvom, so po oceni sodišč le v tem delu izpolnjene procesne predpostavke za priznanje pravičnega zadoščenja na podlagi Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja (v nadaljevanju ZVPSBNO). Vendar pritožnik po oceni sodišč do pravičnega zadoščenja v obliki izplačila denarne odškodnine ni upravičen, ker postopek ni trajal nerazumno dolgo.

2. Pritožnik izpodbijanemu delu odločitve očita neskladje s pravicami iz 22., 23., 25. in 26. člena Ustave. Ustavnemu sodišču predlaga, naj klub temu, da ustavna pritožba glede na vrednost spornega predmeta ni dovoljena, odloča o njej in jo sprejeme v obravnavo, ker odpira naslednji pomembni ustavnopravni vprašanji: (1) ali pomeni sojenje po poteku absolutnega zastaralnega roka v prekrškovni zadevi kršitev pravice do sojenja v razumnem roku in (2) ali ZVPSBNO varuje tudi pravice oseb, katerih postopki so bili začeti pred prekrškovnimi organi in končani pred rednimi sodišči. Pritožnik vlaga tudi pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. in 25. člena ZVPSBNO. Meni, da je ZVPSBNO v neskladju z 22. členom Ustave, ker različno ureja varstvo pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja strank sodnega postopka glede na to, ali se je postopek začel pred sodiščem ali pred prekrškovnim organom, s tem, ko ne omogoča priznanja pravičnega zadoščenja za tisti del nerazumno dolgo trajajočega prekrškovnega postopka, ki je tekel pred prekrškovnim organom, in ker ne omogoča vložitve pospešitvenih pravnih sredstev že v tem postopku. Za tako razlikovanje po pobudnikovem mnenju ne obstajajo razumni razlogi. Glede na navedeno pobudnik Ustavnemu sodišču predlaga, naj odloči, da je ZVPSBNO v neskladju z Ustavo, in naj izpodbijani del pravnomočne sodbe spremeni tako, da mu sámo dosodi zahtevano denarno odškodnino.

B.

3. Po prvem odstavku 55.a člena v zvezi s prvo alinejo drugega odstavka istega člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) ni dovoljena ustavna pritožba, vložena zoper posamične akte, izdane v sporu majhne vrednosti oziroma v drugem sporu, če vrednost spornega predmeta za pritožnika ne presega zneska, ki je določen za opredelitev spora majhne vrednosti v Zakonu o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo in nasl. – v nadaljevanju ZPP) – to je zneska 2.000,00 EUR (prim. 443. člen ZPP). Pritožnik sicer predlaga izjemno obravnavo nedovoljene ustavne pritožbe po tretjem odstavku 55.a člena ZUstS, vendar predlog ni utemeljen. Pritožnik ne izkaže, da bi bila njegova zadeva precedenčna z vidika standardov varstva človekovih pravic. V ustavni pritožbi izpostavljenih domnevno

pomembnih ustavnopravnih vprašanj obravnavana zadeva glede na nosilne razloge izpodbijane sodbe namreč neposredno ne odpira. To, da pritožnik hkrati vloga pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti ZVPSBNO, samo po sebi izjemne obravnave tudi ne utemelji. Ker pogoji za izjemno obravnavo niso izpolnjeni, je Ustavno sodišče ustavno pritožbo zavrglo (1. točka izreka).

4. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj.

5. Izpodbijani 2. člen ZVPSBNO (ta določa, kateri udeleženci postopkov imajo pravico do sojenja brez nepotrebne odlašanja) in izpodbijani 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. člen ZVPSBNO (ti urejajo postopka z nadzorstveno pritožbo in rokavnim predlogom) ne učinkujejo neposredno. V takšnih primerih se lahko pobuda vloži šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt, izdan na podlagi izpodbijanega predpisa, hkrati z ustavno pritožbo, pod pogoji iz 50. do 60. člena ZUstS. To stališče Ustavnega sodišča je podrobneje obrazloženo v sklepu Ustavnega sodišča št. U-I-275/07 z dne 22. 11. 2007 (Uradni list RS, št. 110/07, in OdlUS XVI, 82). Pobudnikov pravni interes za začetek postopka za oceno ustavnosti navedenih določb ZVPSBNO je temeljil na vloženi ustavni pritožbi, ki jo je Ustavno sodišče zavrglo. Glede na to odločitev o pobudi na pravni položaj pobudnika v obravnavanem pravdnem postopku ne bi mogla učinkovati. To pomeni, da pobudnik ne izkazuje pravnega interesa za preizkus pobude o skladnosti navedenih zakonskih določb z Ustavo. Zato je Ustavno sodišče pobudo v tem delu zavrglo že iz tega razloga, ne da bi se spuščalo v vprašanje, ali je pobudnik očitke o protiustavnosti navedenih zakonskih določb v postopku pred sodišči sploh izčrpal po vsebini (2. točka izreka).

6. Drugi odstavek 24.b člena ZUstS določa, kaj mora vsebovati pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti zakona ali drugega predpisa. Med drugimi zahtevami je izrecno določeno, da mora pobuda vsebovati razloge neskladnosti izpodbijanih členov predpisa z Ustavo (drugi odstavek 24.b člena v zvezi s tretjo alinejo prvega odstavka 24.b člena ZUstS). Pobudnik mora torej jasno navesti, v čem je protiustavnost izpodbijane zakonske ureditve. Po tretjem odstavku 25. člena ZUstS Ustavno sodišče pobudo zavrže, če niso izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 24.b člena ZUstS.

7. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti 1. člena ZVPSBNO (namen in vsebina zakona), 3. člena ZVPSBNO (pravna sredstva), 4. člena ZVPSBNO (merila za odločanje) in 25. člena ZVPSBNO (ta prehodna določba ureja primere, ko je kršitev pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja že prenehala do 31. 3. 2007) ne izpolnjuje pogojev iz drugega odstavka 24.b člena ZUstS. Pobudnik namreč ni navedel niti, s katero določbo Ustave naj bi bile izpodbijane določbe v neskladju,

toliko manj je pojasnil razloge za njihovo protiustavnost. Zato je Ustavno sodišče pobudo v tem delu kot nepopolno zavrglo (3. točka izreka).

C.

8. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretje alineje prvega odstavka 55.b člena v zvezi s prvo alinejo drugega odstavka 55.a člena in tretjega odstavka 25. člena ZUstS ter prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11 in 70/17) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica